

מכון הדר

MECHON HADAR

Understanding Repetition in Hallel

Rabbi Elie Kaunfer – kaunfer@mechonhadar.org

Center for Jewish Communal Music

Mishnah Sukkah 3:11 / Talmud Bavli Sukkah 38a

Mishnah. A place where they practice...

...to double—one should double.

...to not double—one should not double.

...to bless—one should bless.

All of it is according to the practice of the locale.

משנה סוכה ג:יא / תלמוד בבלי סוכה לח.

משנה. מקום שנהגו

לכפול - יכפול,

לפשוט - יפשוט,

לברך - יברך,

הכל כמנהג המדינה.

Rashi on Talmud Bavli Sukkah 38a

To double every verse.

They practice this because in the section it is all doubled:

Hodu is at the beginning and end;

yomar na three times;

karati Yah, Annani be-merhav Yah;

Adonai li, Adonai li;

tov la-hasot, tov la-hasot;

seavuni, sabuni;

daho dehitani;

vay'hi li li-shu'ah, kol rinah vi-shu'ah;

yemin Adonai, yemin Adonai;

lo amut, ve-la-mavet lo netanani;

pithu li sha'arei, zeh ha-sha'ar, and so on.

But from *Odekha* and onwards it is not [doubled].

רש"י סוכה דף לח עמוד א

לכפול - כל פסוק ופסוק,

ונהגו כן מפני שיש פרשה שכולה כפולה

הודו תחלה וסוף,

יאמר נא שלשה פעמים,

קראתי יה ענני במרחב יה

ה' לי... ה' לי...

טוב לחסות... טוב לחסות...

סבבוני... סבוני,

דחה דחיתני,

ויהי לי לישועה קול רנה וישועה,

ימין ה' ימין ה',

לא אמות ולמות לא נתנני,

פתחו לי שערי זה השער וגו',

אבל מאודך ולמטה אינו [כפול]

והיינו דאמרינן לקמן (סוכה לט, א)

This is what the Talmud says later, “Adding is to double from *odekha* onwards.

מוסיף לכפול מאודך ולמטה.

Talmud Bavli Sukkah 39a

A place where they practice to double. It was taught: Rabbi doubled words in it; Rabbi Elazar ben Parta added words in it.

What is adding? Abaye said: Adding to double from *odekha* onwards.

תלמוד בבלי סוכה דף לט עמוד א

מקום שנהגו לכפול. תנא: רבי כופל בה דברים, רבי אלעזר בן פרטא מוסיף בה דברים.

מאי מוסיף? אמר אביי: מוסיף לכפול מאודך ולמטה.

Rashi Sukkah 39a

Doubled words in it from *anna* and onwards.

Added in it, in Hallel, he added to double upon the doubling of Rabbi.

From odekha and onwards as I explained above, that the whole psalm is doubled from its start until here.

רש"י סוכה דף לט עמוד א

כופל בה דברים - מאנא והלאה.

מוסיף בה - בהלל מוסיף לכפול על כפילתו של רבי.

מאודך ולמטה - כדפרישית לעיל, שכל המזמור כפול מראשו ועד כאן.

Talmud Bavli Sotah 30b

Our rabbis taught: On that day Rabbi Akiva explained: At the time that Israel came up from the Sea, they decided to sing a song. How did they say it? Like an adult who recites Hallel and they answer after them the beginning of the sections. Moshe said, “I sing to God”, and they said, “I sing to God.”

Moshe said, “For God has triumphed!”

And they said, “I sing to God.”

Rabbi Eliezer son of Rabbi Yose Ha-Gelili says:

Like a minor who recites Hallel and they answer after them exactly what they said.

Moshe said, “I sing to God.”

And they said, “I sing to God.”

Moshe said, “For God has triumphed!”

תלמוד בבלי סוטה דף ל עמוד ב

ת"ר, בו ביום דרש רבי עקיבא: בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם לומר שירה, וכיצד אמרו שירה? כגדול המקרא את הלל והן עונין אחריו ראשי פרקים,

משה אמר "אשירה לה"

והן אומרים "אשירה לה",

משה אמר "כי גאה גאה"

והן אומרים "אשירה לה";

רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר:

כקטן המקרא את הלל והן עונין אחריו כל מה שהוא אומר,

משה אמר "אשירה לה"

והן אומרים "אשירה לה",

משה אמר "כי גאה גאה"

And they said, “For God has triumphed!”

Rabbi Nehemiah says: Like a teacher who leads the *Shema* in synagogue, that they open first and they answer after them.

Sifra, Dibbora De-Nedavah, 1 1:12

“Moshe! Moshe!”

“Avraham! Avraham!”

“Ya’akov! Ya’akov!”

“Shmuel! Shmuel!”

Language of love and language of urgency.

Another interpretation:

“Moshe! Moshe!”—He is Moshe before God spoke with him, and he is Moshe after God spoke with him.

“Language designed for repetition must build in a certain intractable strangeness”—Catherine Madsen, *The Bones Reassemble*, p. 61

“Liturgy is not really an argument...it is an experience, and proceeds not from point to point of logic but from state to state of consciousness”—Madsen, p. 97.

Talmud Bavli Sukkah 45a-b

Rabbi Abahu said: What is its verse [that dance around the altar with their *lulavim*]? As it is said, “Encircle with branches on the Festival until the horns of the altar.”

Rabbi Abahu said Rabbi Elazar said: Anyone who takes a *lulav* in its binding and myrtle in its cord, Scripture considers them as if they have built an altar and brought a sacrifice upon it, as it is said, “Bind with thick-leaved branches on the Festival until the horns of the altar.”

Rabbi Yirmiah said in the name of Rabbi Shimon ben Yohai, and Rabbi Yohanan in the name of Rabbi Shimon Ha-Mehozzi in the name of Rabbi Yohanan Ha-Mekoti:

והן אומרים "כי גאה גאה";

רבי נחמיה אומר: כסופר הפורס על שמע בבית הכנסת, שהוא פותח תחילה והן עונים אחריו.

ספרא - דבורא דנדבה א א:יב

משה משה

אברהם אברהם

יעקב יעקב

שמואל שמואל

לשון חבה ולשון זירוז

דבר אחר:

משה משה - הוא משה עד שלא נדבר עמו
הוא משה משנדבר עמו:

תלמוד בבלי סוכה דף מה עמוד א - ב

אמר רבי אבהו: מאי קראה - שנאמר אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח.

אמר רבי אבהו אמר רבי אלעזר: כל הנוטל לולב באגודו והדס בעבותו מעלה עליו הכתוב כאילו בנה מזבח והקריב עליו קרבן, שנאמר אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח.

אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחי, ורבי יוחנן משום רבי שמעון המחוזי משום רבי יוחנן המכותי: כל העושה איסור לחג

Anyone who makes an addition to the festival with eating and drinking, Scripture considers them as if they have built an altar and brought a sacrifice upon it, as it is said, “Add to the Festival with fattened animals until the horns of the altar.”

באכילה ושתייה - מעלה עליו הכתוב כאילו
בנה מזבח והקריב עליו קרבן, שנאמר אסרו
חג בעבתיים עד קרנות המזבח.